

ARXIU MONTSERRAT PUJOL. Nadal 2005

Núm. 15 (des de l'any 1991). Felicitació

EL RÚSTEC PESSEBRE

Dolcíssim pessebre
de mata i de pi,
que treus la tenebra
de tot cor mesquí.

La cova de suro
té un caire suau,
i té unes esclatxes
per mirar el cel blau.

La molsa és tan fina,
tan fins els seus brins,
que prou s'endevina
que són tots divins.

La mata és més fresca
pels volts de Nadal,
fa remor de bresca
d'un rusc ideal.

Pessebre de molsa
graciós i escaient,

la vida es fa dolça
si al cor ets present.

La Verge Maria,
dintre l'establia,
té un posat tan greu,
que prou s'endevina
que és Mare i Regina
del ver Fill de Déu.

El bou no remuga
per no fer soroll;
la mula, poruga,
no fa cap trontoll.

Amorós i tendre,
l'Espòs bondadós,
aviva la cendra
d'un caliu fogós.

Caliu d'amorettes,
penjoll d'oracions,

divines sagetes
dels amors més bons.

Dia memorable!
tot viu i reneix;
a prop de l'estable,
tot germina i creix.

Creix la fantasia,
s'aviva la Fe,
brilla l'alegria
que deixa el cor ple.

Pessebre de molsa
graciós i escaient,
la vida es fa dolça
si al cor ets present.

MONTSERRAT PUJOL

(Publicat a *El Bou i la Mula*,
n. 16, febrer 2005, p. 11.)

Més d'una vegada, durant aquest any, he pensat com em podria fer ressò de la probable nadala que Montserrat Pujol hauria escrit si hagués conegut com estan ara les coses i els ànims, tant per tot el món com a casa nostra. Guerres, pobresa, desastres, atemptats, dolor, misèria moral... Injustícies, incomprensions, odi, mentida, menyspreu, indiferència dels poderosos. Perquè ets negre, o immigrant, o català...

Per això, més en atenció a la consciència, i als fets de la societat global, que no pas a valors estrictament literaris, reproduïxo el següent poema de l'autora, de 1972.

NADALA TRISTA

Si el ver Nadal du arreu la meravella
és que Jesús cada any el fa reviure.
Si ens plau mirar amb ulls de fe l'estrella,
de cara al cel el cor se'ns farà lliure.

Lliure de què? De sentiments malignes,
d'innoble afany de mesquineses, d'odis.
Si ens fem humils sabrem comprendre els signes
que ens han tramès els més perfectes codis.

L'home orgullós té l'ànima endurida
i no admet mai idees raonables

que donen goig i amor i donen vida...
No sap el que és tenir frases amables.

La mula, el bou, l'ambient de dins la cova
no li diu res ni l'ànim li recrea.
Enllà el més vell. Vol sempre llavor nova...
És el seu fort idea contra idea.

Cerca amb neguit la seva delectança
i arramba enllà l'antic que li fa nosa...
Enterbolit no troba l'esperança...
Dóna la pau i es troba la mà closa.

Ai!, com ens dol que es perdi entre baralles
el temps preat que vola i se'ns escapa;
eixorda el món la força de les gralles...
i a una senyal s'esborren noms del mapa.

Sempre és Nadal, uns diuen: "Fem enrera
velles costums que són tabús del poble.
Nosaltres sols sabem bé la dreuera...
Seguiu-nos tots, que el nostre gest és noble".

Exclamen prest: "És que ha passat de moda
fer del Nadal vivència d'alegria...
Ja fa massa anys que va girant la roda
i el món aprèn més ciència cada dia".

Tot ha passat, no plau a l'intel·lecte
viure el Nadal amb alegria santa!
L'home d'avui, que es creu en camí recte,
no té el cor ple ni l'ànima li canta.

La germanor, pregonen, és la base.
La boca ho diu, el sentiment refusa.
Els preferits són lluny; ara, els de casa,
veuen, sovint, tanta afecció difusa.

Com més parlem de la unitat fraterna,
més creix l'abim que les nacions separa,
i enlloc d'entrar en l'aliança eterna
fem divisions dintre el regnat del Pare.

* * *

Centreu bé els punts, Infant!, i en la inclemència
del senderó feu-nos deixebles nobles.
Feu que copsem la divinal essència
que fa jovials i transparents els pobles.

Si hem d'aterrar febleses i misèries
sigui entre llum divina que ens empari.
No consentiu que prevaleixin dèries
sumint el món en un constant desvari.

I per si això encara fos poc ("a mayor abundamiento"), uns "Pensamientos" ben "constitucionals" avant la lettre, de 1970 (... "Los barrotos y el espino / estorban para el amor."):

Queremos vivir en paz
dando la paz al vecino.
Se gana más con un trino
que con el gritar audaz.

Se gana más con amor
que con palabras hinchadas.
Entre el amor van las hadas,
con ansias de resplandor.

● Fa quaranta anys

Nota personal de Montserrat Pujol (1965).

PER QUÈ ENS VAGA DE FER COSES

No bevem vi ni licors.
No tenim nevera.
No tenim butano, cuinem amb llenya.
[ratllat: No tenim màquina de rentar.]
No comprem mai menjar cuit.
No tenim cap classe de maquinària a la cuina.
No tenim televisió.
No fem ús de guants de goma.
No anem gairebé mai al cine.
No tenim aspiradora per treure la pols.
No hi ha ningú que fumi.
No tenim minyona. ●

Antífona de la O (del 22 de desembre)

"Oh Orient, esplendor de la llum eterna i sol de justícia, veniu, il·lumineu els qui viuen a la fosca, al país tenebrós".

—Tingueu ben feliç l'any nou 2006.